

להסיט את מבטנו: חושבים/ות באופן ביקורתי על תרבות

Alison J Gerlach

Alison J Gerlach, PhD, MSc (OT), Postdoctoral Fellow. National Collaborating Centre for Aboriginal Health, University of Northern British Columbia, 3333 University Way, Prince George B.C. V2N 4Z9 Canada. Alison.gerlach@alumni.ubc.ca

מילות מפתח: נקודות מבט ביקורתיות, בטיחות תרבותית, שוויון בריאות, ריפוי בעיסוק, פרספקטיבה פוסט-קולוניאלית, רפלקסיביות, שינוי חברתי

תקציר

המורכבות של המושג 'תרבות' וביטוי בעשייה המקצועית ובהוראה בריפוי בעיסוק, ממשיכים להיחקר בהרחבה ולהיות מושא לדין במקצוע. מאפיין נפוץ בשיח זה הוא הרעיון של כשירות תרבותית אידאולוגיה וגישה המותאמת לרב-תרבותיות. מאמר זה בוחן באופן ביקורתי ומאתגר את ההנחות התרבותיות באופן שבו תרבות ממשיכה להיות מומשגת ומגלמת תפקיד בריפוי בעיסוק. המאמר מסב את תשומת הלב הן לסיכונים הגלומים בהתייחסות תיאורטית שאיננה ביקורתית בנושאים של תרבות ושוונות (diversity) והן לתהליכים האידאולוגיים של אחרות (othering)¹ והגזעה המצויים בבסיס נקודת המבט התרבותית. המושג של בטיחות תרבותית מוצג כעדשה ביקורתית אנליטית חלופית, המביאה תאוריות פוסט-קולוניאליות אל עולם העשייה הקלינית והחינוך בריפוי בעיסוק. עדשה זו מסיטה את מבטנו מן ההבדלים התרבותיים ומפנה את תשומת ליבנו אל ההקשרים הסוציו-פוליטיים וההיסטוריים של חוויית הא/נשים והתנסותם בתחומי בריאות ושירותי בריאות. המסקנה של המאמר היא כי בטיחות תרבותית עולה בקנה אחד עם הקולות במקצוע, הקוראים לעסוק באופן ביקורתי בנושאים הקשורים לתרבות, שונות ואי-צדק על מנת לקדם שינוי חברתי בעשייה המקצועית ובהוראה בריפוי בעיסוק.

1. הסתכלות או התייחסות לאחר (אדם או קבוצת אנשים) כשונה וזר באופן מהותי מהאני העצמי.